

NOVINKY Z ČECH.

Převodní informace od zpravodaje "Pok. Záp."

V Praze, 23. února, 1898.

Sněm král. Českého. Tři úlohy bar. Gautsche. Kritické dny na českém sněmu. Dnové Gautschovi sezení. Thun čeká na dědictví po něm. Zvláštní demonstrace proti tomu v Haliči. Německý návrh na zrušení jazykových nařízení pochováno. Vládní tisk dvojjazyčný. Brožura o německých násilnostech. Veliká Praha. Politický ruch v Čechách. Německé paličství odsouzeno. Droby.

Sněm království Českého trvá ze všech nejdéle. Přežil všechny, ale i jemu kyae hodina konce. Říšská rada jest skoro na jisto určena na 10. březen, neb některý tomu datum blízký den. Proto sněm počátkem března bude uzavřen. Mnoho nevyřídil. Hlavní dobu promrhal planými debatami a boulemi jazykovými, k nimž došlo úžasnou povolností maršálkovou, mimo to vyřídil řadu podřizných záležitostí, však na největší otázku národohospodářské, na rozluštění nešťastného poměru státoprávního koruny české a na rozpočet dosud — nedošlo. To vše nechává se na poslední týden. Dodnes byla týdně jedna, dvě sněmovní schůze, ale k neděli budou tyto den co den — pak bude chvat, aby se aspoň rozpočet promrskal. Slovo se bude omezovat, aby se debata neprotáhla — kritika nespravedlivých berní a činů vládních, která jedině při rozpočtu má místo — bude umlčena a po rozpočtu se bouda zavře. Wolf pro efekt ještě zašteká a bude všemu konec. V posledních schůzích sněm král. českého přijal daň (novou) ze jmění "mrtvé ruky", totiž ze jmění kostelů a záduší, čemuž se ovšem páni preláti bránili; přijal též návrh na omezení tuláctví, návrh na zřízení některých průmyslových škol, zákon o dědičné posloupnosti na seiských usedlostech, návrh, aby bylo v chudých krajích podporováno spolčování se ku zřizování lihovarů, a návrh, aby státní práce v Čechách prováděné byly zadávány domácím podnikatelům. Návrh dr. Vašatého, aby státní přebytek 20 milionů zl. byl dán na zmírnění bída — byl odložen do nekonečna. Rovněž odročen návrh dr. Herolda, aby pro Vinohrady, Žižkov, Libeň, Vršovice, Nusle — byla zřizována nová tři poslanceká místa. Dr. Herold odůvodňoval svůj návrh okolností, že Liberec s méně než 40,000 obyvatel má 3 poslance a uvedená města celkem skoro s 200,000 obyvateli, že volí ve skupině karlínské — 1 poslanec! Ale marné volání! Šlo o české nové mandáty a Němci, k nimž se přidala i šlechta, nemohouce pro jeho "řvoucí" spravedlnost jej zabiti — jej tedy aspoň odročili.

Tři úlohy barona Gautsche. Jako v pohádce, jest panu Gautschovi v král. Českém rozluštění do konce letošního sněmování, tož do týdne, tři úlohy. Má: 1. vyříditi zemský rozpočet s tvrdým ořízkem nových zvýšení přírážek na úhradu věčného zemského deficitu; 2. má vyříditi adresní debatu, na níž se většina sněmu král. českého bez Němců usnesla a — do třetice všeho dobrého, má vydati nová jazyková nařízení, která ohlásil, ale podnes — nevydal. Všecky tři úlohy jsou proň spojeny s jeho smrtí. Nové přírážky znepokojují mu všechny sněmovní faktory, adresní debata vyžene ze sněmu Němce a nová jazyková nařízení veženou do opozice tuhé Čechy.

Kritické dny na sněmu král. českého nastanou tedy ve čtvrtek tento týden. Počnou v den, kdy bude položen na denní pořad rozpočet. Češi budou naléhat, aby přednost před rozpočtem měla adresa. Bouře je jistá. Rozhodnutí o tom, bude-li adresa vyřizována, podnes se nestalo. Maršálek váhá. Ale váhavost není platná.

Povolí-li Němcům, vzbouří Čechy, povolí-li Čechům, rozkají se Němci. Smír — střední cesta, možná není. Padne oko nebo zub. Gautsch se svou nadějí na smír obou národů ve sněmu království českého úplně pohofel. Bouře ze sněmu přenesou se přirozeně do říšské rady.

Dnové Gautschovy vlády jsou sezení. Tušili jsme jeho brzký pád. Blíží se rapidně. Čím dále, tím jasněji je viděti, že pro nedocelení smíru v Čechách, není možná také klidná práce na říšské radě. A tak nestane-li se něco "rakouského" v této říši možných nemožností, můžete očekávati denně od počátku března zvěst' o nové změně v ministerstvu vídeňském.

Thun čeká na Gautschovu smrt, co jeho nástupce. Náš přítelček tedy ožil. Inu, nic se tomu nevidíme. Dějí se tu u nás v Rakousku různé hokus pokusy a tak tedy náš drahý a nezapomenutelný Thunfček, ten veliký a nadšený přítel bílých ruských čepic, dostane se zase k veslu. Jsme na něj ale připraveni. Koupíme si ruský (ruské bílé čepice) a zatočíme s ním po slovansku. Má-li ještě v hlavě ideály z krásného Čechoněmecka, a má-li ještě v mozku o národu českém ponětí, jaké mívá, říkáje a informuje korunu o Čechách co o "pravzvláštní společnost", pak bude brzo hotov. Česká opozice, vlastně mladočeská jen, toho pána smetla se stolice místodržitelského — a slovanská ho smete, neobrátili-li, s ministrpresidentského. Ale soudíme, že Thun, ač dojde-li k jeho jmenování — by obrátil... Zatím ještě s rakouským premiérem není. —

Zvláštní demonstraci ale předem už provedl haličský sněm. Známo, že Badeni zrušil výmínek, kdysi Thunem na Čechy uvalený a Thun k jeho návrhům, že byl se stolice místodržitelského odvolán. A hle — v dědictví po Badenim a Gautschovi najednou cpe se Thun... A v té době, kdy se o jeho znovu ožiti mluví — zvolil haličský sněm deputaci k císaři, která mu má tlumočiti city i poměry haličské a do té deputace výslovně v poslední chvíli zvolil — Badeniho, odstouplého premiéra.

Německý návrh na zrušení jazykových výnosů v komisi sněmu českého hlasy českými a velkostatkářskými padl. Tím padl i ve sněmu a království české tak dokazuje zbytečnost německé obstrukce i německých násilností a dává jí v čas před novými "memento!"

Vládní tisk úřední je jako naše vláda, má dvojitý loket. Německé věci napařuje do obrovská, české stlačuje. Tak činí i nyní: násilnosti německé a žhářství, odsouzené soudy potlačuje a přinášá o nich jen dvě tři řádky. Za to o bouřích v Praze a v Plzni a o rozsudcích přinesl tisk vládní dlouhé tendence i zkroucené zprávy. Ba i ze sněmu krouť věci, jak Breznovský na to posvítil. České věci stlačuje, německé roztahuje. Dostane-li se Čechům napomenutí, vytiskne je tučně, dostane-li ale Němec důtku, tu — zamlčí... A z těchto tisků — otiskuje cizina své sensační zprávy!

Brožura o německých násilnostech konečně po naší interpellaci vyjde a překlady anglické (k našemu upozornění), francouzské, ruské i německé budou s originály v nejbližších dnech rozslány všem cizojazyčným listům světovým. Něco českých exemplářů hned po vyjití vám také pro Pokrok Západu zašleme.

Byl už ale čas! Veliká Praha na obzoru. Předměstí Žižkov, Vršovice, Nusle a Libeň pilně pracují na společné úpravě statutu úřednického a služebnictva, aby po spojení s Prahou byl pohotov. Též úprava těchto obcí se zimně dokoná-

vá, půjčkami na rychlo uzavřenými, aby mohlo k spojení brzo dojít. Všecky čtvrtě se ale nespojí. Jak jsme již informovali, Vinohrady, Karlín a Smíchov vzdorují. Tento týden také sněm projedná návrh Záhořův na připojení předměstských obcí ku Praze v obvodu 8 kilometrů kolem Prahy. Je to ovšem linie ideální zatím. Ale v rámci jejím by se připojování ku Praze dalo dosti čile, některé obce by se připojily hned.

V brzce bude lze dodatí zpráv o tom více a určitějších.

Politický ruch v Čechách je dnes čilý. Hlavní boj vede se stranami národnými a národním dělnictvem proti sociální internacionále. Tato denně klesá. Sic tu a tam drží se jako bublina nad vodou, ale morálně je ztracena a pád její na rychlo se dostaví. Odtud její zoufalý, bezohledný až šílený zápas. Též černá internacionála dere se v před. Bude mítí svůj kněžourský sjezd letos v Praze. Doufáme, že zde i ti šosáci páni domácí procitnou a dají panpáterům na vědomí, že Praha není Řím. A doufáme, že pohofí tu farizejci tak, jako sociálové v Roudnici, kde nestačili — utíkat.

Proces s německými násilníky v Podmoklech skončil jich odsouzením. 7 rváčů odsouzeno do vězení od 3 dnů až do 13 měsíců — ostatní žaloby zproštěni. K náhradě škody způsobené odsouzení jsou dva, Baumus a Zviršchal. O rozsudku německé listy mlčí a vládní stydlivě jen na řádce o něm referují. Proč?

Droby. Vršovický bývalý starosta, Janda, zatčený nedávno, byl propuštěn na svobodu a octne se co nevidět před protou. Psali jsme, z čeho je viněn: z krádeží v nádraží i z jiných a ze svádění k nim. Dále i z účastství a a podněcování k bouřím ve Vršovících. Kolik pravdy je v obvinění, poví soud brzo.

V Praze je teď ticho. Jak pěkně se nám promenuje po Pffkopech, když nám ani jedna buršácká čapka nebije do očí. I v nápisích mnoho se zčeštilo. Ale proto: německých nápisů už tu máme zase plno!

Ku konci tohoto týdne Praha ale oživne. Adresní debata na sněmu ji osvěží. A nedojde-li ku adrese, — bude živo též. Byli-li konec masopustu zde mrtví — že byste tomu ani nevěřili, znajíce poslední ostatky z dob starších — tož půst snad začne živěj. Aspoň v okolí sněmovny.

Máme po zimě. Větve už raší, — bez sněhu, bez ledu — i bláto už vysychá.

Na posouzenou.

V této zemi je veliký počet rozmanitých církví, proto ale všechny jsou stejného náhledu a cíle, totiž toho: "Já mít přednost a vládu." — Ta nejprvnější jest ovšem církev římská, protože je samospasitelná a potom silná, chtívá a smělá, proto si také moc dovoluje. A jak jest pamětliva na svou budoucnost a pečuje o své upevnování, zakládáním ústavů, škol, klášterů atd., v nichž se vede mládež ke všemu, co by sloužilo k upevnění církve, ale o povinnostech a právech občanských malá zmínka. Každá sekta má své noviny, jež pod přísnými tresty, jimiž se všem vyhrožuje, musí každý brát a jiné nesmí, neb se prohřeší a v těch nalezne všechno co jest k užtku církvi, ale co se týče občanských povinností, to nepotřebují vědět. Do Čech přišlo křesťanství přes Moravu. Kníže Bofivoj a jeho manželka Ludmila přijali křest od věrozvěstů Slovanských. Když ale se křesťanství počalo šířiti mezi lidem, tu církev latinská (římská) docílila toho, že postaveny Čechy pod právo biskupů německých, kteří německé kněze do Čech dosazovali a dávány jim

tučné služby na penězích i na pozemcích. Svátý Václav i svátý Vojtěch byli hned v mládí vychováni v pobožnosti a v poslušnosti kněžím. Když Václav nastoupil k vládě, nastala rozepě mezi Čechy a Němci a Němci vypověděli válku. Václav ovšem do války nemohl, kdo pak by posluhoval kněžím, a tak se raději podvolil odvážěti každým rokem 500 hřiven stříbra a 120 volů. Tak přišla země česká poprvé v poddanství. Kdo toho byl přčinou? Pouze jen křesťanství a kněží. Tu pak povstal ihned v národě spor a výčitky šlechty, že se rozdávají korunní statky cizozemcům, kteří uvádí zemi do poddanství a poroby. Proti tomu se počali stavět Vršovci, jakož i lid, který ještě víru křesťanskou nebyl přijal. Ten spor pak trval po mnohá stouletí, protože knížata a králové čestí více neb méně Němcům nadřizovali. Konečně byl král Václav zavražděn od svého bratra Boleslava a prohlášen za svatého, tak jako i Vojtěch a země česká pak měla hned několik svých vlastních svatých. Němců však v Čechách stále přibývalo a rozdávány jim byly statky i zaváděny německé mravy a zvyky, mezi nimiž bylo poddanství a robota, neboť toho Slované v původním svém zřízení neznali. Při tom nejvíce však bohatla církev. Kdo je povědom od Prahy až k České Lípě, tedy v té poloze, co je nejlepšího, to je samý kněžský a panský dvůr. V té krajině tehdy musil lid všechnu práci dělat zadarmo. A teprve když přišel rok osmačtyřicátý, tu se to změnilo. Ale pod jakou výminkou? Každý musel tolik za to zaplatit, až to neslo ty úroky, aby tu práci zaplatilo. Též vím o případu, že za císaře Josefa byl zrušen klášter, ale teď jsou tam jeptišky opět po všechna ta léta, co jsme tady, neboť obdržely od císaře Františka Josefa ten majetek nazpět. Teď se podívejte, jaký je to hřích, když někdo někoho podvede. Zajistě ty hřích se týkají jen těch blahoslavených chudých duchem, proto žádný svatý z těch, kteří mohou poroučet. Snad někdo řekne, co takové věci z dávných časů obnovovat? Inu, tam byl ten pořádek jako tady, proto to uvádím na paměť. Já myslím, že lakomství kněžů jest dědičným, to pochází hned od Mojžíše. Co byli farizeus a zákonník? Teď to máme zde tak, že, ač jsme ve svobodné zemi, už nebudeme smět ani o naší ústavě a o našem zákoně promluvit. Škol máme dost, mimo škol státních máme školy církevní. Vždyť má každá církev své školy a své noviny, ale v těch o zdejším zákoně a o zdejší ústavě není ani zmínka. Kdo by se chtěl přesvědčit, ať se zeptá třetího pokolení, které jest zde již zrozeno; máme takových mnoho; že neví docela nic o zdejších povinnostech občanských. Ti jsou mnohem hůře na tom, nežli ten přistěhovalce, který sem přijede. Ten má zkušenosti ze staré vlasti a má také zkušenosti zdejší, jak se starat o výživu a jak plnit občanské povinnosti. Ten si to umí lépe rozvážiti, nežli ten domáci, dokonce ten, kdo chodil do školy náboženské a zvláště římsko-katolické. Jsou zde též tací, kteří občané nejsou, ale přece volit chodí. Když se mu řekne, proč si nevezme zdejší občanství, tu hned odpoví a že co, kdyby na něho přišlo jít na vojnu, že by musel také jít, kdyby byl občánem, takhle mu ale nemá kdo poroučet. Proto však přece musí poslouchat a volit demokrata, aby dostali církevní školy od státu placené. Já mám za to, že co je nás tu těch svobodomyslných, tedy tu naši republikánskou sílu ztratíme a dostaneme se zase do bahna. Jedna věc je při tom ještě dobrá, že ty církve, kteréž

jsou slabší, tuze katolické církvi nevěří. Ti, kdož jsou starší, nechť si připomenou, když se bojovalo v minulé válce občanské o udržení celistvosti této země, kterážto válka započata byla jímž za účelem udržení otroctví, že tehdy bylo už na mále, že by sever býval poražen a unie se rozpadla. Tu se ozval hlas, nám na západě ještě svítí hvězda vítězství, a pamatujem se ještě na 24. pluk wisconsinský. Při tom bylo mnoho Čechů a ať se setkali s nepřitelem kdekoliv, bylo vždy heslem: "Ať ukážem českou udatnost." A na to by se zapomělo? A bylo to samé přistěhovalectvo. Já doufám, že máme dosud ještě dost takových mezi námi, kteří jsou tak pro Unii horliví, jako byli ti vojínové a že se obětují, aby byli hodnými svobody této země. Já myslím, že ti občané zdejší, kteří této zemi zjednali svobodu a nasadili životy své o její udržení, zasluhují spíše býti svatými, nežli mnozí z těch, kteří za svatě prohlášení jsou, neboť oni jsou dobrodinci lidstva. Pomyslete jen na ty miliony přistěhovalců, kteréž sem pouze jen nouze vyhnala a zde došli všichni obživy a dodělají se lepší budoucnosti.

Znamenám se v účtě Wisconsinský občan.

Rev. E. Edwards, pastor anglického habtistického kostela v Minersville, Pa., když trpí revmatismem, bylo mu raděno zkusiti Chamberlainův Pain Balm. Práví: "Některé použití tohoto linimentu prokázalo mi velkou službu. Přemohlo otěkání a zmírnilo bolest. Kdyby některý trpěl chřívem, zkuste použítí Pain Balm. Těšilo by mne." Na prodej u všech lékárníků.

Semena následujícími importovanými druhy se zaručenou křídlovostí nabízejme za ceny velkolebosti: celer, pražský, kapusta škotská, salát hlávkový, meloun japonský, mák český, kopr, špenát, zelí magdeburské, petržel, řetkvička vídeňská, okurky ruské, řepa egyptská, mrkev, meloun uherský, rajčata, petržel slezská, vodňáček, dýně dunlapská, tabák havanský, a smíšená květin. Všechny 30 centových balíčků zašlu vyplaceno po obdržení 20c. 5 balíčků 10c. 5 balíčků 10c. Semena tato jsou pouze pro nás pěstována a nejsou jině k dostání. Nevyžaduje peníze za semena bezcenná, když můžete u nás dostat ta nejlepší semena skoro darmo. Adresujte Jednotě: Chládek & Co, Dunlap, N. B. 23-30

Postarejte se o budoucnost svých rodin
přistoupením k rozvětvenému řádu
WOODMEN of the WORLD,
jenž vyplácí pojistné správně a rychle.
JEDNÁNÍ V ŘEČI ČESKÉ
Hledají se jednatelé,
uložení nových táborů. Výhodné podmínky.
Doplňte o podrobnosti český neb anglicky na vrchního velitele
J. C. ROOT,
311 Sheely Block, OMAHA, NEB

NOVÁ...
UNION
zvýšená okružní dráha
jest nyní otevřena.
JEDE PO VAN BUREN UL. PŘÍMO PŘED
Chicago, Rock Island & Pacific stanicí.
Cestující, kteří do Chicago přijedou, mohou po zvýšené dráze dosáhnouti kterékoli v části města, aneb za poplatek se navštívit kterýkoliv obchod v středu města. Vlaky zastavují na Rock Island stanicí každou minutu. Výhodu tuto může skýtati pouze
"Great Rock Island dráha".
Zašlete 2centový kolek a obdržíte poštu perspektivní obraz Chicago v 5 barvách, jenž znázorňuje vše, co si o Chicago a zvýšené dráze přejete věděti. Mapu tuto měli byste mít, ať žijete jinde, chcete-li město navštívit, neb bráditě-li v Chicago. Doplňte na
JOHN SEBASTIAN, G. P. A.,
Chicago, Ill

THOS. BRYANT, N. W. WELLS,
předseda, náčelník.
W. R. BATHSACK, výpomocný kněz.
The First National Bank
SCHUYLER, NEB.
Zákazníkům věnována jest nejdůležitější pozornost.
Přejeme si s vámi obchodovat.
Půjčky na farmy na nejnenázi podmínky a nejnižší úroky.
dub.